

Adriana Garbatowska

Konferencja Europejskiego Stowarzyszenia Muzeów na Wolnym Powietrzu

Studia Lednickie 16, 161-168

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Konferencja Europejskiego Stowarzyszenia Muzeów na Wolnym Powietrzu

Od 21 do 25 sierpnia 2017 roku odbywała się dwudziesta ósma konferencja Stowarzyszenia Europejskich Muzeów na Wolnym Powietrzu (28. Association of European Open Air Museum Conference)¹, której przedmiot sformułowano następująco: *The Resilient, Entrepreneurial Museum and Master Planning*.

Gospodarzem konferencji były muzea znajdujące się w regionie West Midlands w środkowo-zachodniej Anglii: Black Country Living Museum i Ironbridge Gorge Museums. Zapraszając na obrady, Andrew Lovett, dyrektor Black Country Living Museum, zapowiedział, że będzie to najbardziej różnorodna dyskusja o miejscu muzeów we współczesnym świecie i o tym, jak pozwalają one ludziom zrozumieć świat.

Pierwszego dnia, po otwarciu konferencji przez Lowella Wiliama, prezesa zarządu Black Country Living Museum, oraz Andrew Lovetta, zastanawiano się nad przyszłością muzeów na wolnym powietrzu. Lowell William stwierdził, że warunkiem przetrwania muzeów jest to, że ludzie będą chcieli płacić za wizytę, a muzeum ze swej strony zadba o edukację jako wartość dodaną. Wymaga to zatrudniania dobrze wykształconych pracowników, którzy w należyty sposób będą opłacani — muzeum staje się wówczas konkurencyjne wobec innych ścieżek kariery.

W swoim przemówieniu dr Patrick Green, emerytowany dyrektor Museums Victoria w Australii, podkreślał wagę muzeów w codziennym życiu. Jego zdaniem mogą one przyczynić się do spójności społecznej oraz dobrego zdrowia umysłowego społeczeństwa. Stwierdził, że „cenną zaletą, którą muzea posiadają jest to, że są one niezawodne jako źródło informacji. A z tego zaufania bierze się odpowiedzialność”.

Następnie rozważano, czy muzea powinny przyjmować wyłącznie odwiedzających, którzy zapłacą za wstęp. Tony Butler, dyrektor Museum of East Anglian Life, uznał, że nie ma czegoś takiego jak darmowe muzeum oraz zadał pytanie,

¹ O konferencjach AEOM pisano w kronikach Studiów Lednickich t. X (2010) i t. XI (2012).

czy byłoby ono „elitarnie” bez państwowych pieniędzy. Skonkludował wypowiedź stwierdzeniem, że w miastach ważna jest swobodnie dostępna przestrzeń, którą zapewnia właśnie muzeum. Andrew Lovett zauważył, że niezależność zarządzania umożliwia mu decydowanie o losie instytucji. Podkreślił też niezwykle ważną wagę bezpieczeństwa finansowego, bowiem wówczas łatwiej podjąć ryzyko.

Podczas dyskusji zwrócono uwagę między innymi na to, że muzea zmieniły rozłożenie akcentów: z „bycia o czymś” na „bycie dla kogoś”.

Kolejnym punktem programu była praca zespołowa, dzięki której starano się odpowiedzieć na pytanie, jak przyczyniamy się do bycia przedsiębiorczym, wykorzystując potencjał: 1. kolekcji, 2. pracowników i zarządzających, 3. partnerów i darczyńców, 4. programu, 5. komunikacji i marketingu. Każdy z uczestników miał możliwość wybrać temat, poznać inne podejścia do przedmiotu oraz podyskutować.

Drugi dzień poświęcono prezentacjom planów wybranych muzeów:

- Anna Brennand, dyrektor generalny Ironbridge Gorge Museums
- Thomas Bloch Ravn, dyrektor Den Gamle By
- Tudor Sălăgean, dyrektor Muzeul Etnografic al Transilvaniei.

Zreferowano także zrealizowane projekty oraz poruszono istniejące problemy:

- Michael Schimek, Museumsdorf Cloppenburg
- Iuliana Grumazescu, Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti”
- Beth Thomas, St Fagan’s National Museum of History
- Tina Karlsson, Friluftsmuseet Gamla Linköping.

Podczas konferencji uczestnicy mieli przyjemność zapoznać się z ekspozycjami muzeów goszczących:

- **Black Country Living Museum**, które opowiada historię regionu nazywanego Black Country, bogatego w żelazo, węgiel, wapień i ogniotrwałą glinę; w XIX wieku stał się on centrum przemysłu wydobywczego i metalowego. Muzeum prezentuje sposób życia mieszkańców tego regionu przez zgromadzone domy, sklepy, warsztaty rzemieślnicze, szkołę, komunikację: tramwaje i autobusy;
- **Ironbridge Gorge Museum** jest swoistym konsorcjum dziesięciu muzeów. Odwiedziliśmy: **Blists Hill Victorian Town**, które jak nazwa wskazuje, opowiada o czasach, kiedy panowała w Wielkiej Brytanii królowa Wiktoria; **Coalbrookdale Museum of Iron**, gdzie można dowiedzieć się, w jaki sposób żelazo z Coalbrookdale zmieniło świat; **Darby Houses**, gdzie można zobaczyć, jak żyli i czym zajmowali się członkowie rodziny Darbych — potentatów branży metalurgicznej — którzy odegrali znaczącą rolę w rewolucji przemysłowej; **The Iron Bridge** — pierwszy most żelazny (żeliwny) zbudowany

- w 1779 roku nad rzeką Severn — i Tollhouse — stojący w pobliżu punkt poboru opłat;
- **Avoncroft Museum of Historic Buildings**, które w swoich zbiorach posiada rozmaite budynki: domy (z których najstarszy pamięta czasy średniowiecza, a najmłodszy został zbudowany z prefabrykatów w latach 40. XX wieku), stodołę, stajnię, spichlerz, młyn, lodownię i wiele innych uratowanych przed zniszczeniem. Muzeum to bowiem działa jak pogotowie ratunkowe: jeśli ktoś posiada budynek o wartości historycznej, to proponuje przekazanie go muzeum, które następnie szuka darczyńcy gotowego sfinansować translokację i konserwację obiektu.

Konferencję zakończyło Walne Zebranie AEOM. Do Stowarzyszenia przyjęto szesnastu nowych członków, m.in. Adrianę Garbatowską (Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy) i Jarosława Gałęzę (Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu). Wybrano także zarząd na kolejną dwuletnią kadencję: prezydentem został Henrik Zipsane, a członkami Anke Hufschmidt, Hilde Schoefs, Richard Evans, David Eveleigh oraz Jarosław Gałęza.

Zdecydowano o konferencjach w następnych latach: planowana na rok 2021 odbędzie się w Skansenie w Sztokholmie, w 2023 roku zaś gospodarzami będą Szabadtéri Néprajzi Muzeum w Szentendre i Muzeul Național al Satului „Dimitrie Gusti” w Bukareszcie.

Najbliższa konferencja odbędzie się w sierpniu 2019 roku w Polsce, a zorganizują ją Muzeum Wsi Opolskiej w Opolu i Muzeum Pierwszych Piastów na Lednicy.



Ryc. 1. Black Country Living Museum, Canal Street; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 2. Black Country Living Museum, Old Birmingham Road; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 3. The Iron Bridge and Tollhouse, rogatka; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 4. Blists Hill Victorian Town, główna ulica miasteczka; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 5. Blists Hill Victorian Town, sklep cukierniczy; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 6. Blists Hill Victorian Town, wesołe miasteczko; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 7. Coalbrookdale Museum of Iron; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 8. Avoncroft Museum of Historic Buildings, dom miejski z Bromsgrove; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 9. Avoncroft Museum of Historic Buildings, budynki gospodarcze: stodoła, stajnia, szopa; fot. Adriana Garbatowska



Ryc. 10. Nowi członkowie AEOM; fot. Mateusz Słomiński